

TOPLULUK HUKUKUNUN KAYNAKLARI

AB'NİN BÜTÜNLEŞMESİNDE YARARLANILAN YÖNTEMLER

1. EKONOMİK BÜTÜNLEŞME
2. ULKUSLARÜSTÜ BÜTÜNLEŞME
3. HUKUKİ BÜTÜNLEŞME
  - Topluluğun varlığı hukuka dayanır
  - Topluluğun kendisi bir hukuk düzenidir.
    - Topluluk hukukun gücüyle işlemektedir.
    - Özgürce alınmış kararlara, özgürlük ve eşitlik gibi temel değerlere dayanan ve hukuk yoluyla kurulup korunan birlikler kalıcı olur.

TOPLULUK BİR HUKUK DÜZENİDİR

- Topluluk hukuku, kurumsal sistemin temelini oluşturur
  - Topluluk kurumlarının karar alma usullerini tanımlar ve birbirleriyle ilişkilerini düzenler
  - Kurumların, üye devletle ve vatandaşları üzerinde bağlayıcı nitelikte mevzuat oluşturmanın araçlarını yönetmelikler, yönergeler, genel ve özel kararlar belirler
  - Topluluk ile üye devletler arasındaki ilişkileri tanımlar
- Topluluk hukukunu yönlendiren temel ilkeler
  - Topluluk organlarının uygulamalarının yasallığı
  - Topluluk kurallarına tabi olanların hukuki koruma altında olması

TOPLULUK HUKUKUNUN KAYNAKLARI

A. BİRİNCİL MEVZUAT

- Topluluğun hedefleri, örgütlenmesi ve işleyiş tarzı ve iktisadi hukukunun belirli kısmını düzenler

• Kurucu Antlaşmalar

- Paris Antlaşması
- Roma Antlaşması
  - Avrupa Tek Senedi
  - Maastricht Antlaşması
  - Amsterdam Antlaşması
  - Nice Antlaşması

• Ekler + Protokoller

• C.Uluslararası Anlaşmalar

• B. İKİNCİL MEVZUAT

- Topluluk kurumlarının kendilerine antlaşmalarla devredilen yetkileri kullanırken oluşturdukları mevzuat
- En küçük ayrıntılara kadar aynı düzenlemenin bütün üye devletlerde uygulanmasının gerektiği durumlarda Topluluk mevzuatı ulusal düzenlemelerin yerini almalı; aksi takdirde Üye Devletlerin mevcut hukuk düzenleri göz önünde tutulmalıdır.
- Tüzük (Yönetmelik)
- Direktif (Yönerge)
- Karar
- Tavsiye
- Görüş

TOPLULUĞUN YASAMA ARAÇLARI

- Topluluk kurumlarına ulusal hukuk sistemleri üzerinde değişen ölçülerde etkide bulunma imkanı veren bir araçlar yelpazesi geliştirdi
- Topluluk mevzuatının ulusal yasaların yerine geçmesi
- Topluluk kurumlarının Üye Devletlerin hukuk sistemleri üzerinde dolaylı etkide bulunabilmesini sağlayan hükümler
- Özel durumlara çözüm getirebilmek için belirli şahıslarla ilgili önlemler alınabilir
- Ne Üye Devletler, ne de Topluluk yurttaşları üzerinde bağlayıcı etkisi bulunan tasarruflar

İkincil Mevzuat*

AKÇT (Madde 14)		AET (Madde 189)		EURATOM (Madde 161)
<ul style="list-style-type: none"> • Kararlar(Genel) • Tavsiyeler • Kararlar • - • Görüşler	=	<ul style="list-style-type: none"> • Yönetmelik • Yönerge • Kararlar • Tavsiyeler • Görüşler	=	<ul style="list-style-type: none"> • Yönetmelik • Yönerge • Kararlar • Tavsiyeler • Görüşler

**Topluluk organları yukarıdaki araçlarla,
farklı derecelerde ulusal hukuk sistemlerine müdahale etmektedir.**

1. Yönetmelik/Tüzük (Regulation)

- Herhangi bir transformasyon işlemine gerek kalmaksızın üye ülkelerin tamamında doğrudan uygulanır
  - Bu mevzuatın Üye Devletlerin ulusal mevzuatlarına eklenmesine gerek kalmaksızın Topluluk yurttaşları için tıpkı ulusal yasalar gibi haklar ve ödevler doğurmaktadır.
- Yasa niteliğinde olup, bütün üye ülkeleri bakımından aynı şekilde (doğrudan) ve eksiksiz olarak geçerlidirler.

2. Yönerge/Direktif (Directive):

- Amacı, ulusal mevzuatlar ve düzenlemeler arasındaki çelişkileri ve çatışmaları gidererek ya da tutarsızlıkları tedricen törpüleyerek bütün Üye Devletlerde esas olarak aynı koşulların oluşmasını sağlamaktır.
- Tüm üye ülkelerle veya tek bir üye ülkeyle ilgili olabilir.
- Öngörülen hedef bakımından Üye Devletleri sonuç açısından bağlar, uygulamada amaç, şekil ve yöntemleri üye ülkeler belirler
- Tüzüklerden farklı olarak, direktifler iç hukuka uygun olarak uygulamaya girer.

3. Karar (Decision)

- **Karar kime yönelmişse onu bağlayıcı nitelik taşır.**
  - Üye ülke, firma ya da kişileri muhatap alabilmektedir.
- ***AET ve EURATOM Kararları***
  - **Konsey veya Komisyon tarafından alınan kararlardır. İcra hükümleri vardır. Gerekçeleri bunları uygulamak zorunda kalan ülke ve kuruma yazılı olarak bildirilir.**
- ***Avrupa Parlamentosu Kararları***
  - **Bazı kararlar öneri şeklinde, bazıları ise Konsey veya Komisyon'a tavsiye şeklinde olur.**
- ***Gerekçeli Karar***
  - **PA'nın 88. md: Komisyon tarafından üye ülkelerin eksiklik durumunda alınan karardır. Üye ülkeler, Adalet Divanı'na başvurarak gerekçeli kararlara karşı gelebilirler. Fakat başvuruların reddedilmesi halinde gerekçeli karara uymak gerekmektedir.**

4. Tavsiye (Recomandation):

- Yol gösterici
- Muhataplarına belirli bir biçimde davranmalarını önerir.

5. Görüş (Opinion)

- Üye ülkelere bazı durumlarda da Topluluk vatandaşlarına, herhangi bir konuda özel bir tutum benimsenmesini önerir ya da Topluluk görüşünü iletir.
- Topluluk organları tarafından bir karar alınmadan önce verilir.
- Ancak, herhangi bir yükümlülük ya da bağlayıcılık içermez (Yol göstericidir)
- Uygulamaya konulup konulmaması ve ne şekilde uygulanacağı üye ülkelerin seçimine bırakılmıştır.

C. ULUSLAR ARASI ANLAŞMALAR

- Ortaklık anlaşmaları
  - Belçika, Fransa, İtalya ve Hollanda'nın eski kolonileri ile yapılan anlaşmalar
  - Tam üyelik veya Gümrük Birliği kurulmasına hazırlık niteliğindeki anlaşmalar
    - Romanya, Bulgaristan, Türkiye, Hırvatistan
- İşbirliği anlaşmaları
  - Cezayir, Tunus, Fas, Lübnan, Mısır, Suriye, Ürdün
- Avrupa Ekonomik Alanı
  - EFTA

SORU ?

15 dk. ARA!

